

Pracovní list pro 2. stupeň ZŠ – Byliny

Kozmické ptačí louky

1. Označ pravdivá tvrzení.

Byliny neboli léčivé rostliny jsou nejvýznamnějším zdrojem přírodních léčiv. Nejstarší písemné záznamy o rostlinách pocházejí z roku 3000 př. n. l. od starých **Sumerů / Ameritů**, kteří popsali použití vavřínu, kmínu a tymiánu. Byliny se však používaly už před více než 60 000 lety **neandrtálci / denisovany**. Později byliny využívali i Egypťané, kteří je používali např. k mumifikaci při výrobě olejů. Plno zmínek pochází i z Bible, kde je popisován kmín, mandragora, vavřín a mnoho dalších bylin.

Mezi lety 2000–1000 př. n. l. se bylinkářství rozvíjí i v **Číně a Indii / starém Řecku a Římě**. A dnes je jedním z významných pilířů takzvané alternativní medicíny. Bylinářství jako počátek lékařství spadá do starého **Řecka / Říma**, odkud pocházel zakladatel moderní medicíny – Hippokratés.

2. Poznej bylinu

a) Z rozházených písmen slož názvy bylin vyskytující se na Kozmické ptačí louce.

b) Pokus se níže zmíněné byliny v okolí najít. Pokud uspěješ, vybarvi prázdné políčko vedle obrázku nalezené byliny.

1) KOÁSR BENÝCO

2) OTKUEHOK ČNLÍU

3) AVBIRN BNÁOEC

4) ŘYKRPSYÍKN ZIVPLAÝ

6) ČŘKEBŘEÍE MBERTÁR

5) STKOAOK ÍČLNU

4. Význam bylin

Přiřaď správně byliny k jejich významu.

Pryskyřník
plazivý

b) silné antibiotikum na kožní
bakteriální záněty, plísňě a virové
bradavice

Řebříček
bertrám

e) velmi invazní rostlina, často
tvoří lem rašelinišť, v lidovém
léčitelství slouží k uklidnění koní
a dobytka

Kakost
luční

d) podporuje vykašlávání, působí
antibioticky, zevně se užívá na
hojení ran a běrcových vředů,
tlumí silné menstruační krvácení

Rákos
obecný

f) čerstvé listy se používají
k odpuzování hmyzu, odvar např.
při trávicích a vylučovacích potížích
a proti kašli

Kohoutek
luční

c) spíše plevelná, lidově nazývána
střapačka, moška, nebečko, silník a
čapí nůsek (plod připomíná čapí zobák)

Vrbina
obecná

a) stavebním materiálem pro hnízda a
úkryty drobných zvířat, obojživelníků,
ptáků a ryb

5. Rozloučení

Vyber si dvě byliny z pracovního listu, nakresli je a označ jejich vegetativní orgány (tj. kořen, stonek, list).

Autorka: Karolína Gotzmannová, studentka Slezského gymnázia Opava, 2022

KLÍČ:

1. Sumerů, neandrtálci, Číně a Indii, Řecka

2. viz ÚKOL 4

3. 1) rákos obecný – a, 2) kohoutek luční - d, 3) vrbina obecná – e, 4) pryskyřník plazivý – b, 5) kakost luční – c, 6) řebříček bertrám – f

ZDROJE:

https://www.zsimrovice.cz/wp-content/uploads/2020/03/pl_byliny.pdf

<https://www.culinabotanica.cz/bylinna-apatyka-clanky/historie-bylinarstvi>

1) <https://temata.rozhlas.cz/sites/default/files/images/00940429.jpeg>

2) <https://temata.rozhlas.cz/sites/default/files/images/00517892.jpeg>

3) <https://temata.rozhlas.cz/sites/default/files/images/00870381.jpeg>

4) <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQIZrWpwb81jkeBqAFzLyyb6o2YPYEMMX9gEg&usqp=CAU>

5) <https://temata.rozhlas.cz/sites/default/files/images/00499644.jpeg>

6) <https://temata.rozhlas.cz/sites/default/files/images/00908763.jpeg>